

השיקול היחיד של יהודי צריך להיות רק - איך אמצא חן בעיני הבורא?

הוא זוכה להשתייך לרוחניות שבה. מי שמחצין את הלימוד שלו, מתערבים בו גם רגשות אישיים, ונגיעות צדדיות, הפומביות פוגעת בטהרת הרוחניות של התורה. לפעמים די בכך שאדם חושב על דבר איך הוא נראה כלפי חוץ, כדי לפגוע בטהרתו הפנימית! השיקול היחיד שאמור להנחות את היהודי בכל חייו, הוא רק מה רצון ה' איך אני אמצא חן בעיני הבורא? לכן 'הצנע לכת' נקרא - עם ה' אלוקיך!

מחשבה מה 'הם' חושבים 'עלי' - משמעותה עירוב בני אדם אחרים מלבדו יתברך!

לכן דרש רבי שילמדו תורה בסתר - כי רק כך אפשר לשמר את טהרת הלב, עם פנימיות נקייה וטהורה.

שוב פעם אחד גזר רבי שלא ישנו לתלמידים בשוק, מאי דרש? {שיר השירים ז-ב} חמוקי ירכיך כמו חלאים, מה ירך בסתר, אף דברי תורה בסתר. [טז].

צריך להבין מה ההשוואה בין 'ירך' שהצניעות מחייבת להסתיר, לבין התורה הקדושה - וכי לימוד תורה בפרהסיא נחשב לחוסר צניעות?

מסביר הגאון רבי חיים פרידלנדר זצוק"ל שהמושג של צניעות הוא - רוחניות עם פנימיות!

חשיפה של דבר גורמת לו להדגיש את החלק החיצוני החומרי והגשמי שלו, ולאבד חלק מהצד הרוחני והפנימי שלו [עיי' מהר"ל נתיבות עולם, נתיב הצניעות].

הצורך ללמד בצנעה הוא מפני שהתורה היא רוחנית, בשביל להתחבר אליה האדם צריך להשקיע בחלק הפנימי שלו, ורק כך

תשובה רק מכפרת על חטאים - ולא מחזירה דרגות שאבדו!

כך גם עם הנשיאים - כשהיתה עליהם תביעה בתרומת המשכן שהתעכבו בגלל סרך גאוה [עיי' כלי יקר] הם הפסידו את האות יו"ד משמם.

גם אחרי ששבו בתשובה, והזדרזו בחנוכת המזבח - ואפילו שזכו למעלות גדולות, וגם שבזכותם נוספו הרבה פסוקים בפרשת נשא. אבל עדיין נשאר החיסרון בשם שלהם בחומש שמות, שלא חזרו למעלה הראשונה שלהם.

אנו צריכים ללמוד מכאן כמה חשוב לשמור על כל מעלה, ולא לדחות שום מצוה הבאה לידך, כדי שלא לאבד אותה, כי מי יודע אם תהיה לו הזדמנות נוספת.

ובשעה שיוצא למלחמה היה מקשה עצמו כעץ על שמונה מאות חלל בפעם אחת שהיה זורק חץ ומפיל שמונה מאות חלל בפעם אחת והיה מתאנח על מאתים דכתיב {דברים לב-ל} איכה ירדף אחד אלף יצתה בת קול ואמרה {מלכים א טו-ה} רק בדבר אוריה החתי. [טז].

יש להבין מדוע אחרי שדוד חזר בתשובה, הוא לא חזר להפיל אלף חלל בפעם אחת?

אומר מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל שרואים מכאן, שכאשר אדם יורד ממדרגה רוחנית, גם אם יעשה תשובה היא רק תכפר לו על החטא, אבל הוא לא יחזור למדרגה שהיה בה בתחילה.

ההבדל בנידוי בין עונש לאיום?

שלושים יום עד ההתרה? ותירץ שיש הבדל בין 'עונש' שצריך להיות במשך זמן מסוים, ל'איום' שאפשר להתיר מיד. והנה בלשון הרע יש שני חלקי איסור, הראשון הוא עצם אמירת דברי גנות, והשני הוא אם נגרם ע"י דבריו נזק בפועל, כמו אם המדובר הפסיד את פרנסתו.

לכן כשמרים דיברה על משה, שהיה בזה גנות אפילו שלא נגרם ממנה נזק - והיתה צריכה 'עונש' שאורך שבעה ימים.

אבל משרע"ה כשאמר על כלל ישראל שלא יאמינו לו, לא היה בזה גנות, אדרבא זה מעלה, שאינם פתאים, ורוצים לברר כל דבר לאשורו.

אבל היה כאן חשש נזק, שאם לא יאמינו בו, ולא יחפצו להיגאל, עלולים להינזק, כמו אלו שמתו במכת חושך [שהיה די להם בהפחתת העיני והשיעבוד], היות והיה רק 'חשש' נזק - די לו ב'איום' של נידוי לשעה קלה.

והאיום הזה היה גם התיקון לדבריו - שיראה להם את חביבותם לפני המקום, שחפץ להושיע אותם, ומעניש את כל מי מעכב את גאולתם.

כך יחזק את ליבם לחפוף לצאת ממצרים, ומכח האמונה ייושעו ויזכו לצאת.

אמר אביי היכי ליעביד? לישרי ליה? לא חל שמתא עליה תלתין יומין, לא לישרי ליה? קא בעו רבנן למיעל, א"ל לרב אידי בר אבין מידי שמיע לך בהא? א"ל הכי אמר רב תחליפא בר אבימי אמר שמואל טוט אסר וטוט שרי, אמר ליה ה"מ לממונא, אבל לאפקירותא עד דחיללא שמתא עליה תלתין יומין. [טז].

מבואר שיש מקרים שבהם נדרש משך זמן של עונש, ולא ניתן להפר את הנידוי לפני כן.

הנה כאשר מרע"ה נשלח לגאול את ישראל - ה' נתן לו אמר לו להראות לישראל את האותות, והאות השניה היתה שידו נהיתה מצורעת כשלג.

וכתב רש"י - 'אף באות זה רמז לו שלשון הרע סיפר באומרו לא יאמינו לי, לפיכך הלקהו בצרעת, כמו שלקתה מרים על לשון הרע'.

ואח"כ ה' אמר לו 'והיה אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקול האות הראשון והאמינו לקול האות האחרון'.

וביאר רש"י - 'משתאמר להם בשבילכם לקיתי על שספרתי עליכם לשון הרע, יאמינו לך, שכבר למדו בכך שהמזדווגין להרע להם לוקים בנגעים, כגון פרעה ואבלימלך בשביל שרה'.

ויש להבין, אם משה נתחייב צרעת, איך היא נתרפאה תוך כמה רגעים, ולא היה צריך להמתין לכל הפחות שבעה ימים כמו מרים?

מסביר הגאון רבי אברהם יצחק ברזל זצוק"ל ע"פ דברי הר"ן על הגמרא [נדרים ז]: שאומרת ש'אין בין נידוי להפירה ולא כלום' - ואפשר להתיר מיד.

והקשה שמבואר בסוגיה שלנו שבנידוי על חטא צריך להמתין